

Seminar za raziskovalce

PRIPRAVA RAZISKOVALNIH PODATKOV ZA ODPRTI DOSTOP
Priprava, izročitev, spravilo

10. December 2014, Arhiv družboslovnih podatkov, Univerza v Ljubljani

POLITIKE DOSTOPA DO RAZISKOVALNIH PODATKOV V SLOVENIJI

Janez Štebe, Arhiv družboslovnih podatkov

Kje smo?

- [FOSTER](#) je dvoletni o.p. 7 projekt
- Namenjen usposabljanju za odprti dostop v znanosti
- ADP ni partner projekta
- Smo pa se prijavi na razpis, da organiziramo usposabljanja (spomladi 2014 in aktualni dogodek, decembra 2014, prijave poslane za 2015)
- Na spletni strani projekta FOSTER se zbirajo gradiva in posnetki iz različnih seminarjev
- ADP poleg organizacije dogodkov pripravlja prilagojeni paket podpore delu z raziskovalnimi podatki

Kdo smo?

- ADP - Osrednji družboslovni podatkovni arhiv
- Delujemo od leta 1997, prevzemamo raziskovalne podatke in jih pripravimo za drugo rabo
- Financira nas ARRS znotraj infrastrukturnega programa UL
- Opravljamo storitve v povezavi s podatki po pooblastilu države znotraj članstva Slovenije v skupni evropski infrastrukturni enoti CESSDA: postavlja zahteve
- Odprti smo za podatke različnih tipov in iz različnih disciplin, tematik, sektorjev nastanka
 - Toda: podatke pred prevzemom ovrednotimo glede ustreznosti kriterijem (kakovosti in dolgotrajne uporabnosti)

Priča smo ,tihim revoluciji‘ odprtega dostopa

Tradicionalni način

- Raziskovalni podatki so stranski rezultat projekta, v ospredju so objave v člankih
- Pripravljene so izključno in ozko za namene projekta
- Po zaključku projekta jih morda ponudimo v ADP (nimamo več veliko časa, da bi se z njimi ukvarjali)

Priča smo ,tih revoluciji‘ odprtega dostopa

PUBLICATIONS AND DATA

Sodobni način

- Raziskovalni podatki so enako vredni drugim objavam
- O njih razmišljamo ob prijavi projekta - NRRP
- Načrtovani so za širše namene, tudi ko bo projekt zaključen
- Z njimi se ukvarjamo od začetka projekta in sproti skrbimo za ustrezno pripravo za namen izročanja v odprti dostop

Namen politik v podporo izročanju podatkov

- Podpira interes raziskovalne skupnosti, raziskovalni podatki iz javno financiranih projektov so **skupno dobro!**
- Običajno vključuje obveznost priprave Načrta ravnanja z raziskovalnimi podatki (npr. O2020, financerji znanosti po svetu)
- Podpira razumevanje, da so raziskovalni podatki enakovreden rezultat projekta, s tem da:
 - Krije dodatne stroške
 - Upošteva raziskovalne podatke pri vrednotenju rezultatov projekta in pri osebnih bibliografijah
 - Zagotavlja storitve podpore delu s podatki (infrastruktura podatkovnih središč, znanstveno informacijska in bibliotekarska podpora)

Zopet se vprašamo, kje smo?

- O2020 politike so že tu in obvezujejo raziskovalce, da:
 - pripravijo NRRP, in poskrbijo za ustrezno visoko kakovost in uporabnost podatkov za širše in dolgotrajnejše namene uporabe.
- Nacionalne politike so v pripravi (glej poročilo [Odprti podatki; Načrt za vzpostavitev sistema odprtega dostopa do raziskovalnih podatkov v Sloveniji](#)); zaveza ministrstva in naloga posvečene delovne skupine
- Nastavki že sedaj:
 - ADP opravlja storitve podpore pri delu z raziskovalnimi podatki (seminarji, vodiči, svetovanje...)
 - ARRS priznava v ADP deponirane znanstveno pomembne podatke kot znanstveno publikacijo (vprašaj svojega knjižničarja!)